

DS DĚTSKÉ SCÉNY

SVITAVY - NEDĚLE - 12. ČERVNA 2011

ČÍSLO 2

ÚVODNÍK

Čau lidi,

píšeme vám strašně tajně, protože naše šéfredaktorka zrovna spí, a tak jsme si řekli, že bychom taky chtěli přiložit své polínko do úvodníku. Všimli jsme si, že nemáme v deníku prostor pro bulvární zprávy. Pokušíme se je tedy propašovat sem.

Nejmenovaný redaktor s brejličkami se v brzkých ranních hodinách vykláněl z okna, pokřikuje na svou kamarádku Janu M., která si prohlížela kašnu na náměstí, a v radosti nad tím si ani nepovšiml, že je velmi spoře oblečen.

Matěj uzavřel výhodný kontrakt s kuchařem v restauraci Fabrika, načež vypustil ducha, čímž na nějaký čas vyřadil z provozu tři redaktory, a zmizel.

Pavel si nakonec umyl hlavu a celý svět zkrásněl. Díky tomu se nemůžeme dopočítat počtu žen v redakci.

Přijel tučet divadelníků, který se bude starat o odborný dohled nad tím, co se bude odehrávat na jevištích.

Pokud uslyšíte výstřely, neděste se, je to jen ohňostroj, dárek k zahájení divadelní části Dětské scény.

V dnešním čísle si můžete přečíst o dalším teoretikovi a praktikovi divadla, o tom, jak probíhaly diskusní kluby, můžete nahlédnout do semináře B a popřemýšlet o svém výkladu pohádky O perníkové chaloupce.

V redakci se objevil duch Stanislavského, který ve včerejších ranních hodinách zaměnil křestní jméno paní Obloukové a redakčnímu fotografovi způsobil pernou chvíli tím, že mu odcizil všechny sobotní fotky. Naštěstí jsme kouřovým rituálem ducha vypudili a fotky objevili. Radce Obloukové se za působení ducha Stanislavského omlouváme.

Neděle je den sváteční, oslavte ho divadlem a ve večerních hodinách chlebičky, případně jinými pochutinami.

Klika cvakla, dvěře letí, Iva vchází do dveří...

Eva Brhelová a Vojtěch Maďeryč

NAHLÉDLI JSME...

... DO DÍLNY RECITÁTORŮ 3. KATEGORIE

PAROUBEK, PŘEJETÁ ŽÍŽALA A NENAPRAVITELNÁ HOLČIČKA

Děti se scházejí s Martinou Šimánkovou a Andreou Pavlíčkovou hned po sobotním obědě, proto je jejich bdělost prověřena v úvodní střelecké hře „Na šerifa“. Poté pokračuje práce s kresbami a texty, které děti vytvořily už v sobotu ráno. Nejprve na papír nakreslily tvar své cesty z místa ubytování do SZŠ a tento tvar poté doplnily, dokreslily do obrázku. Vzniklý obrázek koloval mezi dětmi v menších skupinách a byl východiskem psaní textu - každý psal jednu větu, obrázky několikrát měnily svá místa, až vznikl textový materiál, jednotlivé věty. Podnětem pro psaní bylo to, co je na obrázku; lektorky děti podněcovaly otázkami jako: „Kdyby to, co je na obrázku, dostalo dopis, co by v něm bylo napsáno?“ „Kdyby to, co je na obrázku, potkalo malého fousatého skřítku, řeklo by mu...“ „Kdyby se to ponořilo pod hladinu moře...“

Děti pak ve skupinách společně tvoří příběh tak, aby se v něm objevila alespoň jedna věta od každého obrázku (tj. z jednoho papíru). Lektorky trpělivě dětem vysvětlují, co je příběh. Ve třídě souběžně pracují tři skupiny, dvě holčičí a jedna klučičí. Posléze se skupiny přesunují ven na travnatý dvorek a mají za úkol příběh ztvárnit jednou ze dvou nabízených forem: buď jako rozhlasovou hru, nebo jako tři živé obrazy. Po vyslechnutí všech tří skupin následovala krátká reflexe a výstava obrázků, které příběhy inspirovaly.

Aby si čtenáři udělali konkrétní představu o tom, jak vypadaly (nebo spíš - jak zněly)

rozhlasové verze příběhů, zaznamenala jsem je na svůj žhavý diktafon a zde přináším fragmenty z nich.

První z rozhlasovek byla krutá, ale vulgární politická satira, proto přináším jen její útržky. Jedno prase se ženě narodilo, Paroubek se jmenovalo. Veterinář oči vykuli, protože Jirka se rozmluvil. Nenajedené prase matka posílá do cirkusu, ale to se nakonec stejně dá na politickou kariéru:

No, s tou politikou se prostě musí něco udělat. Všechny vyházíme a postavíme parlament.

Po nějaké době politikem se to stalo a vše podělalo...

Co si přejete, když padá hvězda?

Já si přeju, aby na mně nespada.

Ale spadla. A potom - jak ta politika dopadla...

(Ondřej Ridl a spol.)

Druhou rozhlasovou hru jsem zachytila v původní literární podobě:

ŽIVOT V TRÁVĚ

Doma na mně čekají mravenci Eda, Pepa a Franta. Eda byl ale venku, tak jsem mu řekl: Nazdárek, nechceš si se mnou hrát? A Eda řekl: Nech mně být, nebo na tebe stříknu jed a pak tě sním. Potom se připlazila rozjetá žížala Eby a povídá: Jsem moc dlouhá a navíc rozjetá. Poprosila jsem skřítku, jestli umí kouzlit, aby mě začaroval do původní podoby. Edovi bylo Eby líto a řekl mi, že si se mnou teda hrát bude a jediné s Eby - protože mu je jí líto. Že je chudinka rozjetá. Eby připomínala tisíce zelených ponožek vlajících ve vodě a proto jsme potřebovali co nejvíce ovocného džusu, aby Eby chytla barvu a nebyla zelená. Mravenci donesli džus a Eby se opět nafoukla do normální šířky a výšky, Eda mě už nechtěl zabít a jsme superkámoši.

(Peťa, Lara, Káťa, Barča, Verča, Kája)

Příběh třetí skupiny a jeho rozhlasové zpracování přepisují ze záznamu:

Vypravěč: Před dávnými a dávnými časy byla jedna nenapravitelná holčička.

Vypravěč (skandované): Byla, byla, už není!

Holčička: Já! To jsem já!

Vypravěč: Která ráda kopala do hub a šlapala do kytek.

(zvuk rozšlapávání kytek)

Holčička: Tumáš! Tumáš!

Vypravěč: Jednou takhle zase v lese kopala do hub a uviděla skřítku s dlouhým, plesnivým, mechem porostlým vousem. A skřítek se hned ptal:

Skřítek: Co děláš v mém lese?

Vypravěč: Holčička byla velmi drzá a nevychovaná a hned se skřítku zeptala:

Holčička: Hej ty, skříte, nemáš kyselý bonbón?

Skřítek: Popros mě, ty smrade jeden. Nebo si pomoz sama.

Holčička: Táhni, ty skříte hnusnej!

Vypravěč: Řekla holčička a vyplivla na něj svůj poslední kyselý bonbón. Skřítek se naštal a proměnil holčičku v houbu.

Skřítek: Halfír, safír...

Holčička: Aáááááá

Vypravěč: Holčička měla jediné přání.

Řekla medovým hláskem:

Holčička: Prosím, prosím, vrať mi zpátky moji holčičí podobu, já už budu hodná.

Vypravěč: A protože byl skřítek dobrák od srdce (zvuk bouchajícího srdce), proměnil holčičku zpátky. A holčička běžela domů za svojí maminkou. A už do smrti nikdy nekopala do hub.

Martina s Andreou v dnešní dílně chtěly, aby si děti zkusily vytvořit příběh a jeho zpracování v podstatě „z ničeho“. V neděli bude s recitátory 3třetí kategorie pracovat Štěpánka Borská na hlasových a pohybových dovednostech.

Eva Brhelová

ZAPSALI JSME...

...Z BESEDY LEKTORSKÉHO SBORU S RECITÁTORY ČTVRTÉ KATEGORIE

Lektoři a recitátoři opět obsadili tři místnosti v prvním patře Městského muzea a galerie. Lektoři se obecně shodli na tom, že recitátoři čtvrté kategorie předvedli velmi dobré a vyrovnané výkony.

A pak již začal obvyklý kolotoč recitátorů mezi jednotlivými lektorskými dvojicemi. Z diskusí je možno vybrat několik zásadních témat, kolem kterých se rozhovory s jednotlivými recitátory točily.

Nabízím zde některé postřehy k tematické oblasti textu:

- Když si dívka zvolí klučí text, nepozastavuje se nad tím posluchač tolik, jako když si kluk vybere text dívčí. Ohledně tohoto tvrzení se sice ozvaly z řad lektorů i nesouhlasné reakce, ale nezávisle na sobě se na tomto tvrzení shodli dva lektoři. Jak to doopravdy je, ví buh.

- Výběr kvalitního textu je polovina úspěchu. Toto tvrzení zaznělo víceméně ve všech lektorských dvojicích. O tomto faktu není pochyb. Nicméně řada recitátorů si vybrala text, který neodpovídal jejich možnostem a zkušenostem a to jak v pozitivním tak i v negativním slova smyslu. Lektoři se shodli na tom, že lepší je vybrat si text, který aktuální zkušenosti recitátora přesahují, neboť je to výzva. A to, jak se s takovou výzvou přednášec vypořádá, je velice zajímavé a přínosné. Jedna volná citace za všechny: „Ve čtvrté kategorii se často setkáváme s jevem, kdy si recitátor vybere text, který je přednášeci mentálně blízký, ale ještě ho neumí prožít.“ Výběr textu, který je pod schopnosti přednášece, je obvykle velmi problematický. Je možno to tolerovat v případě, že je text přednesen velmi kultivovaným způsobem. I tak je ale takový výběr problematický a ve většině případů se chyba ve výběru textu později projeví a recitátorovi se vymstí. K tomuto případu si dovolím volně citovat jednoho z lektorů: „Na to, jak je to blběj text, jsi to řekla skvěle.“

- Zajímavé bylo i zamyšlení nad výběrem textu, ve kterém se recitátor zhlédl a záměrně si vybírá texty obdobného ražení znovu a zno-

vu. Hrozí zde sklouznutí k jisté šablonovitosti. Takový výběr omezuje také rozvoj přednášece; text přestává být pro přednášece výzvou.

- Přiměřená délka textu se v diskusi objevila pouze okrajově, neboť se nevyskytl žádný sáhodlouhý text, který by posluchače a lektory uspal. Naopak, vyskytl se text, který svým krátkým rozsahem překvapil snad všechny v sále. Takový text může být příjemným zpestřením, nicméně je důležité volit takový text, který i obsahově podpoří tento způsob provokace. Opět si dovolím volnou citaci dvou lektorů: „Řekla jsem si, ejda, takový šikovný výrazný kluk a tak rychle nám zmizel ze scény.“ „No byla to taková třesnička, ale on je k tomu zapotřebí i ten dort. Prostě, zážitek proběhl. Proběhl ale doslovně.“

- A ještě si dovolím jednu poznámku sám za sebe. Všiml jsem si, že výskyt sprostých slov v textech, které si recitátoři vybrali, byl značný. O tom nechť si každý udělá svůj vlastní úsudek.

A teď pár postřehů k tematické oblasti výrazových prostředků:

- Jako zásadní jsem shledal úvahy o míře stylizace a důrazu na expresi. S přílišnou expresí je spojeno zatěžkání textu, nevěřitelnost projevu recitátora. Projev pak směřuje buď k patosu nebo banálnosti. Jednu velmi expresivní citaci k této problematice: „Když ty trpíš, trpím i já. Je třeba netrpět, netrápit ta slova.“ Jeden z lektorů upozornil na nepřirozené frázování. Našel dokonce devět důrazů v jedné větě. Tím se vytrácí sdělení. Recitátor by si měl uvědomit, co se větou vlastně říká a to by mělo být klíčem k umístění důrazu ve větě.

- K využití kostýmních prvků se lektoři vyjádřili ve dvou případech. Prvním případem bylo využití šály u jednoho z recitátorů. Využití šály nebylo vnímáno jako něco nepatřičného, byla dokonce využita k oddělení dvou textů. Zajímavá lektorům přišla i „kontrastní práce“ s úpravou zevnějšku při recitaci chlapeckého textu jednou z recitátorek. Ta se nesnažila upravit svůj zevnějšek tak, aby se stylizovala do role chlapce. Ba přímo naopak, rozpustila si vlasy a oblékla si sukni. Tento kontrast může nést jistý význam a může se stát zdrojem jistého napětí.

- V neposlední řadě stojí za zmínku neustálé volání po výslovnosti. Trochu smutné pro mne bylo, že recitátoři, kteří víceméně dobře tuto problematiku zvládali při svém výstupu, mluvili tak humpolácky při diskusích s lektory.

Ručičky hodinek se točily závratnou rychlostí. Když už se blížila třetí hodina, točila se hlava zřejmě už všem zúčastněným. Dobrým lékem na tento neduh byla krátká procházka směrem k Fabrice, kde následoval další program.

Vojta Maděryč

VČERA JSME VIDĚLI

... RECITÁTORŮ ČTVRTÉ KATEGORIE

Jaroslav Rác

Nikodém Zezula

Sára Bouzková

ZEPTALI JSME SE...

...RECITÁTORŮ ČTVRTÉ KATEGORIE

Měla jsem za úkol udělat anketu, která měla obsahovat i objevovat to, co pro Vás (než si ji přečtete), zůstane zatím tajemstvím. Až si však budete číst název ankety, prosím, nepanikařte a nemyslete si, že svět se díky šílenství řítí do záhuby. Myslela jsem si jen, že anket je po světě plno, a jelikož neznám stropy a meze věcí, anketu jsem přejmenovala.

ANTI-ETIKETA: NA CO SE TU TĚŠÍŠ?

Martin Řehák : Já se těším, až mi vlastně porotci řeknou, co z toho vzniklo, a doufám, že to bude dobrá kritika. Že to nebude nic negativního. Že to bude spíš něco pozitivního, a na to se právě těším a doufám v to.

Tereza Junková: Tak asi na ten společenský večer.

Ondřej Ridl : Asi na divadla.

Ondra Hradil : Ještě na vystoupení divadel. Na to dost.

ANTI-SKETA: CO SE TI DNES NEJVÍC LÍBILO ?

Ondřej Ridl : Nejvíc jsem se líbil já sám sobě, že ano, a poté teď ve čtvrté. kategorii se mi líbili tři kluci. Jeden četl úryvek z učebnice, druhý o sousedovi, a třetí o praseti Tondovi.

Ondřej Hradil : Nevím jak se jmenoval. Ze čtvrté kategorie a říkal o tom sousedovi.

Martin Řehák : Tak líbilo se mi hodně dětí, a tak takových pět, šest dětí se mi líbilo, protože to bylo procítěné a trochu se podobali mně. (To je taková trošku chloubka. :)

NEÁňa

SEZNAMTE SE S POMOCNÍKY REDAKCE

... ĀNOU

ZEPTALI JSME SE...

...RECITÁTORŮ DRUHÉ KATEGORIE

DRUHÁ KATEGORIE ANEB O POSTUPU NA ČTVRTÝ LEVEL

Po tom, co jsme během včerejška sledovali osudy a spády kategorie čtvrté, opustili jsme částečně vody této nejstarší skupiny, abychom upřeli svou pozornost na opačný okraj svitavského recitátorství - na druhou kategorii. V prostorách Ottendorferova domu, kde se odehrávala vystoupení právě těch nejstarších a nejzkušenějších účastníků přehlídky, se pohybovali i oni. Mladí pionýři přednesu, nejnovější generace, naděje, že recitátorské pokolení stále ještě nevymírá, ba naopak vzkvétá. Mezi nimi a recitátory čtvrté kategorie je v tuto chvíli ještě mnoho času stráveného nad texty, celá řada vystoupení a několik mezníků, které je nasměrují v jejich vkusu a názoru na to, čemu se mezi zasvěcenými říká kumšt. Někteří byli vyjevení a vyplašení, někteří zase plní energie. O přestávkách mezi vystoupeními jsme si dovolili pár dítek vyrušit a zeptat se jich na několik otázek.

Tak nám pověz, mladý začínající recitátore, jak se ti líbili velcí, ošlehaní recitátoři?

Tereška Líbalová: Líbili se mi moc. Bylo vidět, že jsou starší a mají víc zkušenosti.

Majda Hlaváčková: Velmi hezké výstupy. Myslím že se to všem moc povedlo. Nejvíce mi uvízlo v paměti asi vystoupení Štěpána Kozuba (Noc v hotelu), protože dávám přednost vtipnějším textům.

Jirka Fencl: Byl to pro mě skvělý zážitek, to vidět. Asi není co vypíchnout, všechno to bylo pěkné.

Katka Hledíková: Hodně mě to zaujalo, zvláště vystoupení Martina Řeháka (Tonda) Měl pěkný hlas, ale hlavně se mi líbil výběr textu.

Některé ty texty byly přece jen o něco složitější a náročnější, neměl jsi třeba problém s jejich pochopením, recitátore náš mladý?

Tereška: Většinu textů jsem chápala. Je pravda, že něčemu jsem nerozuměla tak úplně, ale k tomu časem určitě dojdou.

Jirka: Většinu těch textů chápu, ale některé, ty vážnější, bych ještě určitě nemohl sám říkat.

Seznali jsme, že i ostatní mladí recitátoři všechny texty většinou pochopili...Můžeme jim jen věřit a být rádi, že každá mladá generace je

rok od roku chápavější.

A teď klasická otázka. Jakkak ses dostal, milý recitátore druhé kategorie, k recitaci? A trochu to opepříme: viděl si teď nejzkušenější recitátory, které můžeš na Dětské scéně potkat. Chtěl bys pokračovat, aby ses někdy dostal na jejich místo? A co si myslíš, že je důležité k tomu aby ses zlepšoval?

Sabča Polášková: Na Dětské scéně jsem letos poprvé a určitě chci postupovat dál. Co je důležité ke zlepšení? No, já hlavně poslouchám rady poroty.

Majda: Já mám recitaci ráda, baví mě to. Já trénuju se svojí paní učitelkou...a když budu hodně trénovat, tak se určitě budu i hodně zlepšovat.

Jirka: K recitaci jsem se dostal přes dramafák. Přednásím už druhým rokem. Byl dobrý zážitek to vidět. Bylo to hodně zajímavé.

Touto drobnou anketou jsme tedy přišli na několik společných znaků. Většina mladších recitátorů z druhé kategorie preferuje spíše veselé texty, ale s těmi vážnějšími nemá problém. Všichni mají také recitaci rádi a všichni do jednoho v ní chtějí pokračovat. Každý se chce stále zlepšovat a dostat se na „level“ čtvrté kategorie. Pravdou ovšem zůstává, že mnozí recitátoři čtvrtých kategorií z okresních i krajských kol by se mohli od našich nadaných mladých elévů jenom učit.

M+M (Jan Mrázek+Vítek Malota)

VČERA JSME VIDĚLI

... RECITÁTOŘI ČTVRTÉ KATEGORIE

Štěpán Kozub

neznámý interpret

Matouš Bečka

SEZNAMTE SE S POMOCNÍKY REDAKCE

... HONZOU A VÍTKEM

VČERA JSME VIDĚLI

... RECITÁTORŮ ČTVRTÉ KATEGORIE

Kristýna Marková

Kryštof Krhovják

Dominick Beck

RECENZE PŘEDSTAVENÍ PRVNÍHO BLOKU

ŠEL JSEM JEDNOU Z KORDOBY

Dramaturgický výběr tu funguje po všech stránkách. Oba Stromy pohádek se pro dětskou scénu velice hodí a čtyři zvolené neznámé pohádky jsou vhodné i pro daný soubor. Chytře vymyšlená koncepte děti nepomijí, mohou ji snadno přijmout za svou. Na drobných, ale výrazných rolích je vidět výborné vedení. Staví se na individualitách. Skromné prostředky scénografické, herecké a hudební i nenápadné vtipné nápady odpovídají stylu předlohy. Dění na jevišti organizuje, drží a podporuje živá hudba, klidné momenty nabíjejí energií výstupy živější, pohyb je přirozený. Inscenaci by samozřejmě víc slušel intimnější prostor. Nejvíce se lektorům líbil příběh O nevěstě, která moc přemýšlela; využití kolektivních rolí bylo naprosto čisté, potěšil zvlášť gag s ženichem na lavičce. Výtky se týkaly poněkud mechanického opakování v několika pasážích třetí pohádky (prospěly by větší proměny dynamiky) a nelogické zkratky v pohádce o Gínfovi (na jakém místě se nacházel „mrtvý“?). Inscenátorky dokonale chápou specifiku dětského divadla. Dělají chytré divadlo pro chytré diváky, a tak si mohou dovolit i tu černou tečku.

Eva Keroušová

KDYŽ HAVRANŮM MRZNOU NOHY

Soubor Jany Štrbové a Petry Bílkové vznikl v Děčíně teprve před dvěma lety a je k vidění na Dětské scéně dokonce již podruhé. V loňském roce je bylo možné zhlédnout v představení O hadovce smrduté. Nyní přijeli s pásmem básní českých autorů s námětem zimy. Soubor pracuje s minimem výtvarných prostředků, nejvýraznějším scénografickým prvkem je kostým, navozující atmosféru zimy. Výsledný tvar spočívá na práci s pohybem, se slovem, zpěvem ve spolupráci s živým doprovodem vedoucí souboru Jany Štrbové (kytara, zpěv). Zvolené prostředky tvoří příležitost pro rozvíjení dovedností, které jsou pro rozvoj dětí tohoto věku podstatné. V tom je zřejmý pedagogický přínos obou vedoucích souboru.

Myslíš, že toto představení může být inspirativní pro ostatní?

(Ptá se Karel Vostárek Anny Caunerové)

AC: Určite. Prináša kopec pohybového materiálu, ktorý ponúka možnosť zvyšovať vnímanie vlastného tela (kráčanie päta - prsty po jednej línii), citlivosť k partnerovi (mráz maľuje - zrkadlo), orientáciu v priestore (davové scény), zameriť sa na pohybové kvality (roztápanie snehuliaka), hrubú, či jemnú motoriku (ruky havranov). Každá báseň by mohla byť námetom pre pohybové spracovanie samostatného predstavenia.

Ako to vidíš Ty?

(Ptá se Anna Caunerová Karla Vostárka)

KV: Je paradoxní, že už během představení jsem jako scénograf přemýšlel o „choreografii“. Hudebně-pohybové zpracování je tradičně u Jany Štrbové na velmi dobré úrovni, přesto se v tomto případě pohybuje mezi ilustrací a pohybovou metaforou (mráz a rtuť na teploměru), přičemž ilustrace spíše převládá. A tak souhlasím s Tebou, že přínos inscenace zůstává spíše v jejím potenciálu. Je mi i trochu líto, že téma havranů, které jsou v nadpisu pásma (viz černé rukavice) se více neprolíná představením. S úspěchem by totiž mohlo výrazněji členit jednotlivé tematické okruhy (vytvořit funkčnější tempo-rytmus) a dát možnost dětem konkrétněji uchopit nedramatickou látku. Rezervu vidím v rovině dramaturgie a režie. Přesto oceňuji práci vedoucích souboru a výsledků, kterých dosáhli s kolektivem dětí během dvou let.

Anna Caunerová

MAUGLÍ

Soubor Áčko ZŠ Týnská z Třebíče si zvolil nelehký úkol, dramatizovat velmi známý a zároveň rozsáhlý příběh. Rozsah předlohy vedl vedoucí souboru a autorku dramatizace Jaromíru Kratochvílovou na jedné straně k výraznému krácení a výběru dějových momentů, které mají logickou dějovou posloupnost. Na druhé straně toto řešení spíše situace a děje popisuje, než umožňuje jednání postav a vytváření divadelních situací. Tématem, které si skupina zvolila, bylo hledání místa ve světě, ve společnosti, v životě. Pro větší sdělnost a čitelnost jevištního zpracování bylo lektory doporučeno přesněji nastolit a konkretizovat postavy, vztahy mezi nimi a příčiny jejich chování, neboť slovo, které je nejvýraznějším prostředkem této inscenace, nemá sílu tyto aspekty divákovi beze zbytku sdělit. Lektori ocenili koncentraci, schopnost vnímat partnery na jevišti, což je v tak početné skupině obdivuhodné. Souhra se projevila například ve společných promluvách. Patrné bylo také hledání cest k nastolení prostředí a atmosféry džungle.

Zuzana Jirsová a Hana Císlovská

ZEPTALI JSME SE...

MLADÝCH DIVÁKŮ, JAK SE JIM LÍBILA ČI NELÍBILA SOBOTNÍ PŘEDSTAVENÍ

Šel jsem jednou z Cordoby

Líbilo se mi na tom, že to bylo hrané dětmi, dětské představení hraju v podstatě i já, ale tohle jsou ty nejmenší děti a byla v tom vidět hravost. Hrají si na to, není to vážné, je to odlehčené. Každý, kdo tady dneska je takhle nějak začínal.

Vojta Palm (Ostrov)

Líbil se mi na tom dobře přizpůsobený humor, využili vtip a dodržovali věci pro divadlo důležité. Na to, že je to hodně velké vtip a jsou to hodně malé děti, tak to dobře udrželi.

Matěj Velička (Ostrov)

Líbilo se mi to moc, ty děcka si zasloužily obrovský potlesk a taky ho dostaly. Myslím, že pro takový caparty není vůbec jednoduchý dát dohromady takové představení a na to, jak byli malí, tak to bylo naprosto výborný. Bylo to vypointovaný, mělo to spád, dynamiku. Já jsem byl ohromě překvapený, jak se jim to povedlo, ani chvíli jsem se nenudil, bylo to udělaný vtipně a nápaditě, spokojenost na 100 procent.

Adam Langer (Olomouc)

Líbila se mi na tom živost, hravost. Zvlášť u dětských představení je velmi důležitá práce pedagoga, protože on děti hodně vede a je na něm, aby v nich probudil přirozenost. Bylo to hravé, mělo to výborný temporytmus a skvěle si pohrávali se šprýmy.

Vítěk Malota (Strakonice)

Když havranům mrznou nohy...

Líbilo se mi tvoření, to jak vystihují roztátí sněhuláka, jak se tam zmenšovali a pak se rozplácli. Hodně věci se tam opakovalo, někdy měli říct něco naráz a bylo to rozsypaný, nebylo to moc slyšet. Snažili se a bylo vidět, že si to hodně dlouho připravovali, ale chtělo by to ještě dopilovat.

Jakub Šerm (Nové město)

Viděl jsem to jako exhibici různých zajímavých textů a písniček převedených do muziky. Bylo zajímavý, jak se tam ty děti střídaly, nemělo to sólistu, akorát jsem jich trochu litoval, jak byli navlečení v těch čepicích a šálách, tady je už tak dost vedro, z mé strany mají mou soustrast.

Adam Langer (Olomouc)

Druhý – říkali básničky, byli malí a mluvili hezky, což mě překvapilo, že ten velký prostor umluvili.

Vítěk Marušák (Jindřichův Hradec)

Mauglí

Bylo dobré, že se drželi hlavního příběhu, který všichni známe.

Dominik Bek (Semily)

Mauglí, ten mě úplně nenadchnul. Přišlo mi to osekáný a nic z toho nevylezlo, nebylo tam pro mě příběh ani napětí. Nefandil jsem Mauglímu, neměl jsem k němu žádný vztah a pak to skončilo. Ale měli to docela hezky pohybově a scénicky udělaný a měli hezky vyřešeného hada, jak požíral opice.

*Vítěk Marušák (Jindřichův Hradec)
ptala se Tereza Vvůjkalová*

VČERA JSME VIDĚLI

... ŠEL JSEM JEDNOU Z KORDOBY

VČERA JSME VIDĚLI

... RECITÁTORY ČTVRTÉ KATEGORIE

Tereza Svěráková

Dario Cadorini

Martin Řehák

ZAPSALI JSME...

Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO KLUBU PRO DĚTI ZE SOUBORŮ

Na prvním diskusním klubu se sešly tři soubory, tentokrát velmi početné a věkově rozdílné. Bylo zřejmé, že první den přehlídky byl pro všechny účastníky velmi náročný. Mladší diskutéři měli problém se v tomto velkém počtu delší dobu koncentrovat, proto z našeho pohledu velmi krátký časový prostor na diskuzi byl pro ně naopak velmi dlouhý a únavný. Díky tomu se nejednalo o koncentrovanou diskuzi a podrobnější rozbor inscenací, ale spíše o prezentaci jednotlivých diváckých dojmů. Nabízíme vám většinu z nich.

ŠEL JSEM JEDNOU Z KORDOBY, TŘI BOTY, ZŠ A MŠ TŘEBOTOV

Diváci ocenili a bez problémů shrnuli všechny tři příběhy, jejich obsah i pointy. Nejvíce je bavila povídka „O Mouše, která spadla do krajáče s mlékem.“ Bavili se vtipnou pointou a černým humorem. Kladně hodnotili momenty podpořené hrou na akordeon (např. let mouchy) a to v celém představení. Chválili výstupy „solistů“, srozumitelný mluvený projev, intonaci a zpěv. Diváci byli celkově pobaveni překvapivými situacemi - zabít mouchy, oživlá mrtvola,

Diváci během diskuze pobaveně citovali text z druhé povídky „O nevěstě, která moc přemýšlela“. Mladší diváci chápali kolektivní postavu jako nutnost začlenit do povídky všechny členy souboru, starší diváci to kvitovali jako dobrý a záměrný fór.

Jediným nesrozumitelným momentem se pro ně stala motivace postavy „taškáře“ (jak ji nazvali) z první povídky, nechápali proč tančil a přičítali to jeho dobré náladě.

Slovy diskutujících: „Wow!!! Super bomba prima cool!“

KDYŽ HAVRANŮM MRZNOU NOHY..., DIVADÝLKO NA STRÁNI, ZŠ NA STRÁNI, DĚČÍN VI

Slovy diskutujících: „Líbilo se mi to, ale nepochopila jsem to.“

Představení u diváků vzbuzovalo očekávání, hledali příběh, vysvětlení proč havranům mrznou nohy. „Tato pohádka neměla děj! Proč se to tak jmenuje, když tam havrani nejsou?“

Hlavním tématem představení byla pro diskutující zima. I když diváci nenašli žádnou příběhovou linku, většinou jim to nevadilo a i přes to se velmi bavili. Představení hodnotili jako pozitivní, veselé. Oceňovali pohybové i herecké ztvárnění jednotlivých situací, obrazů. Zmiňovali např. rtuť, sáňkování, hokej, tání sněhuláků. Bavilo je koulování, při kterém se cítili přímo vtaženi do situace. Nechápali sice, jaké postavy herci znázorňují, proč jsou chvíli sněhuláci a chvíli na saních, ale zároveň oceňovali jejich schopnost postavy bez problému střídat. Chválili srozumitelnost a zpěv.

MAUGLÍ, ÁČKO, ZŠ TÝNSKÁ, TŘEBÍČ

Mladší diváci si příběh o Mauglím nesmírně užili, přesto, že nepochopili některé ze základních informací v příběhu, souvislosti a vztahy mezi postavami.

„Nepochopila jsem, co to bylo za lidi v batikovaném triku a co bylo to zvíře, co honilo toho člověka.“

„Nepochopil jsem, co to bylo za postavy, kromě Mauglího, třeba posel.“

Diváci měli problém rozpoznat postavu hada, nechápali jeho motivaci k pojídání opic a stejně tak důvod, proč se opice nechaly sníst.

Diskutující si užívali jednotlivé situace a to i ty, které jsme neměli možnost na jevišti přímo spatřit, např. zabít tygra. Mauglího vnímali jako hlavního hrdinu, kterému mohli fandit. Jednání postavy dva z diváků spojovali s hlavní postavou seriálu Dexter.

Oceňovali herecký projev všech postav, zejména jejich nasazení, napínavost příběhu, jeho pravdivost. Pozitivně hodnotili pohybové ztvárnění opic.

Do diskuze se nejvíce emotivně zapojovali diváci, kteří znali předlohu představení.

Zdeňka to zapsala a Miloš přečetl

Svítá Vám, Svitavy !!!

VČERA JSME VIDĚLI

... KDYŽ HAVRANŮM MRZNOU NOHY

VČERA JSME VIDĚLI

... KOUZELNEJ MLEJN ANEB CO SE MELE POD DUCHNOU

Včera jsme zhlédli hosta přehlídky a to **Loutkové divadlo Strípek** z Plzně a jejich **Kouzelné mlejno aneb Co se mele pod ducho**.

Začnu hned od začátku. Zdálo se mi, že dlouho trvalo, než se divadlo opravdu rozjelo. Například když čtete knížku, někdy se stává, že opravdu dobrá a fantastická je knížka třeba až po třiceti a více stránkách. To byl i tento případ.

Když už ale došlo ke zlomu, kdy mělo divadlo opravdu stát zato, bylo to skvělé. Z docela průměrného a docela dlouhého začátku se vyklubala labuť. O skvělé nápady, humorné scénky, vtipu a skvělého loutkářského umění nebyla nouze a bylo vidět, že si to velmi užívali nejen herci, ale i celý sál, kterým otřásal někdy až velmi živočišný smích i záchvaty této skvělé činnosti (smíchu) a zavládla skvělá atmosféra.

Nemohla jsem uvěřit, že z velmi (pro mě) nesympatického počátku se stane tak bezvadný kus divadla a tak vděčný, co se týče zájmu publika.

Věřím, že se může najít někdo, komu se divadlo nelíbilo, jelikož mělo sem a tam dost jednoduchý humor, ale je pravda je, že to jednoduše zlepšili tisíci lepšími směry humoru a tudíž se nakonec podle mého líbilo většině.

Celé divadlo bylo provázeno živou hudbou a neustálým zpěvem, dobrou náladou. Sálala z něj chuť do života, která se z herců postupně přenášela i do řad diváků a zcela je ovládla. Herci a loutkoherci se nebáli různých směsných grimas, které byly opravdu zdařilé a i ony sklídily zvukné decibely smíchu.

Na skvělou postavu oslíka bude jistě mnoho lidí ještě dlouho vzpomínat. Na vtipnou a šmrncovní, barevnou a karikaturu podobnou vizáž, i na skvěle zvládnuté pohyby.

Na konec loutkového divadla se ukázalo, jak velmi bylo úspěšné. Pokud si dobře vzpomínám, herci se klaněli dohromady třikrát či čtyřikrát, což bylo zatím nejvíc, co jsme zatím u divadel viděli. Na závěr ještě patří poděkování onomu divadlu za příjemný zážitek jak ze skvělého divadla, tak za vedení a za všechny pohledy na diváky, jak se od ucha k uchu usmívají a vůbec mají skvělou náladu a jsou nadšení. Doufám, že jste si to také tak užili. Smíchu zdar !

Áňa

ZAPSALI JSME...

DISKUSNÍ OTEVŘENÝ KLUB OTEVŘENÝ POPRVÉ ANEB NARYCHLO ZAPSÁNO Z NÁZORŮ MLADÝCH DISKUTÉRŮ...

Sešli jsme se s účastníky ze Svitav, Ostrova, Strakonice a Kladna a mluvili jsme o třech sobotních představeních v pořadí, ve kterém jsme je viděli.

OD HARMONIKY K HARMONII

Představení Šel jsem jednou z Kordoby souboru Tři boty z Třebotova bylo jednomyslně přijato za skvělé. Skupina dětí byla dokonale zorganizována, ale i přesto si hraní všichni na jevišti užívali a bylo vidět, že jsou věci zaujetí a zajímá je o čem hrají. A nebavili se jen aktéři, ale také diváci. Forma jim sedla, všichni drželi role, uměli předat vtip a byli přirození. Hravost je zde primární. Představení bylo dětsky hravé, výborně fungovala hudba, temporytmus. Jednotlivé pointy byly vtipné a tak trochu naruby – v první se vlastně vyplatilo dlužníkovi lhát, v druhé nakonec ženich utekl nevěstě a v třetí moucha, která získala zpátky svůj zadeček, byla zabita. Ocenit je potřeba práci režisérky – jednoduchá scéna, hudba. Všichni z diskusního klubu by na představení šli určitě ještě jednou a zavzpomínali si na své divadelní začátky, když byli taky takoví... Představení bylo přijato jako celek, ne jako tři jednotlivé příběhy. Písníčka se stala nenásilným pojítkem a předělem mezi jednotlivými kusy... Diskutující obdivovali kostýmy – nebyly složité, ale chytře využité a nenápadné – dokud nenadešel jejich čas, přitom stále na scéně. Využili se všichni na jevišti a přitom každý byl sám za sebe. Děti si krásně „udržely tvář“, když seděly na forbině blízko divákům.

Padla otázka, zda si samy vymýšlely vtipy.

JAK ZÁLEŽÍ NA POŘADÍ, KDY SE HRAJE...

Bohužel představení Když havranům mrznou nohy od Divadýlka na Stráni ze ZŠ Na Stráni v Děčíně mělo „tu smůlu“, že šlo ihned v závěsu, bez větší přestávky po Třech botách. Očekávání bylo veliké, ale nemělo to takovou šťavu. Bohužel se nejde ubránit srovnávání. Jen zde nešlo o příběh, ale o jednotlivé obrazy, kde byly použity básničky a také hudba. Všichni pořád dělali všechno, ale samozřejmě toto představení patří mezi dobrá dětská představení. Nešlo v něm o havrany a sněhuláky, ale o zimu, takže nikdo neřešil, kdy jsou děti havrani, sněhuláci nebo děti. Představení by se mohlo jmenovat Je tu zima, ale nebyl by to dobrý název. Chybělo napětí, ale nechyběly přitom myšlenky na Vánoce. Z básniček, které zazněly, byl poznán Jiří Žáček (0 eskymácích, Abeceda, to je věda). Z obrazů vynikly sánky, rtuť teploměru a tání sněhuláků. Co by se ale nemělo opakovat, je vychválení inscenace před jejím uvedením – reakce na úvodní slova hostesek – představení by mělo mluvit samo za sebe. Možná by mohli být aktéři méně oblečení, aby jim byla zima. Paní učitelka, která hraje na kytaru a zpívá, trochu působí, jako když tím představení vede. Možná by bylo dobré najít hlubší téma, než jen zimu.

KVŮLI ČEMU HRÁT MAUGLÍHO?

Mauglího od souboru Áčko ZŠ Týnská z Třebíče jsme si zkusili převyprávět... V džungli žil tygr, kterému chyběla dravost, byl chromý a svoje komplexy si léčil zabíjením lidí. U asi vlků se vzal Mauglí, pak se přidal na stranu opic... Převyprávění příběhu se zdařilo, jen se až při něm někteří dozvěděli o tom, že růže vyjadřovala oheň, a že had opice hypnotizoval. Mluvílo se o tom, že postavy nejednaly, ale že vše důležité se pouze řeklo. Někteří vzpomenuli medvěda Bálua, kamaráda Mauglího. Podle všeho si chtěl soubor zahrát Mauglího jen proto, že měl vhodného adepta na hlavní postavu. Někdo z přítomných vzpomenul představení s africkou dívkou Jennifer Zanzambi, která hrála na bubny nejen s rytmem, ale také s vášní, která tady chyběla – bubínky byly použity spíše jen symbolicky pro přestavby. Při zaměření na scénografii se rozebraly kostky, které působily zbytečně a také se mluvilo o maskách. Ve chvíli, kdy je mají opice, mohly by je mít i jiná zvířata, právě ony by mohly pomoci dětem v hraní zvířat. Nutné je najít charakteristickou věc pro každé zvíře. Každopádně vzhledem k tomu, že se jedná o ZŠ, jde o dobrý pokus realizace divadelního tvaru.

Je něco, o čem by se mohlo říct, že propojuje všechna tři zhlédnutá představení?

živá hudba – různě využitá, skupinové hraní a zvířata, také se všechna tři představení odehrála v jedno odpoledne

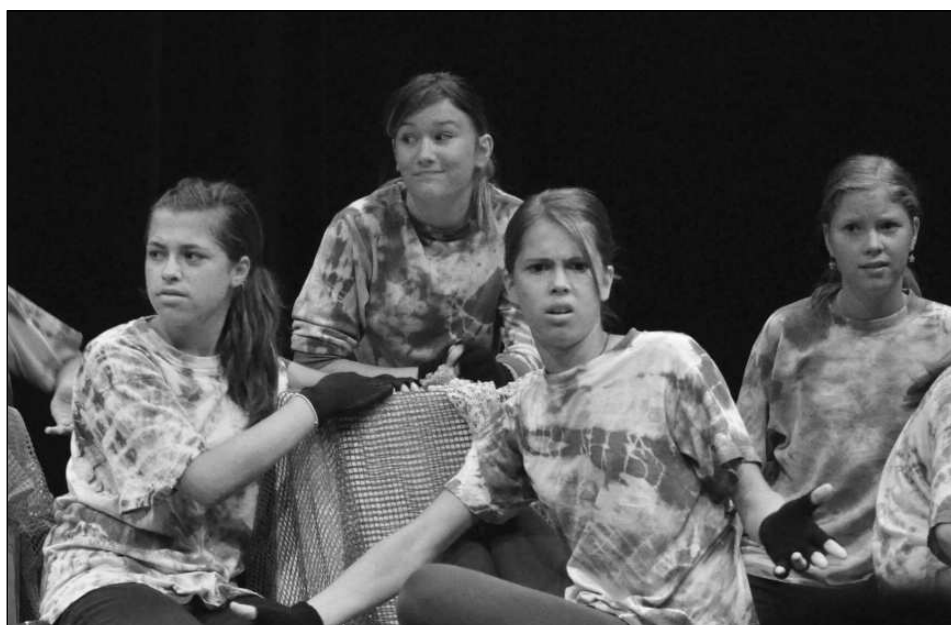
Diskuse zhruba pro 15 lidí byla komorní a příjemná. Zakončila ji diskuse nová – o tom, proč je ve Svitavách den dětí 11. června, nic takového totiž ani v Ostrově ani ve Strakonici nemají...

zaspala Lenka Novotná

VČERA JSME VIDĚLI

... MAUGLÍ

VČERA JSME SI VŠIMLI

publika recitátorů

přesunu

publika souborů

TEXTOVÁ PŘEDLOHA K INSCENACI: HLUPÁCI Z CHELMU A JEJICH DĚJINY

Isaac Bashevis Singer: Hlupáci z Chelmu a jejich dějiny

přeložila Kamila Velkoborská, Argo, Praha 1996

JAK VZNIKL CHELM

Na tom, jak Chelm vznikl, se chelmská učenci neshodli. Ti zbožní věřili, že Bůh řekl: „Budiž Chelm.“ A byl Chelm. Ale mnoho učenců trvalo na tom, že vznik města je výsledkem erupce.

„Před Chelmem,“ tvrdili, „toto území tvořil jeden obrovský chaos, jen mlha a dým. Potom došlo k velké explozi a objevil se Chelm.“

Na počátku byl povrch Chelmu tak žhavý, že i kdyby už Chelmité existovali, nemohli by chodit po zemi, protože by si spálili chodidla. Ale Chelm se pomalu ochlazoval a pokrýval se škraloupem jako zapomenutý hrnec ovesné kaše. První Chelmité, tvrdí učenci, nebyli ještě lidé, ale mikrobi, améby a podobná stvoření. Později se v Chelmu vytvořila řeka. V ní plavalo mnoho ryb a ty ryby, to byly předkové Chelmitů. Možná právě proto Chelmité ryby milují, zvláště nadívané.

První Chelmité neuměli číst ani psát, a tak dějiny této starobylé doby nebyly nikdy sepsány. Říká se, že ti nejstarší Chelmité byli primitivní lidé. Byli nazí a chodili bosí, žili v jeskyních a lovili zvířata pomocí kamenných špičáků a kopí. Často trpěli hladem a nemoce. Slovo „krize“ však ještě neexistovalo, a tak žádná krize nebyla a nikdo se ji ani nesnažil řešit.

Po mnoha a mnoha letech se Chelmité stali civilizovaným národem. Naučili se číst a psát a vytvořila se slova jako „problém“ a „krize“. V okamžiku, kdy se slovo „krize“ objevilo v jazyce, lidé si uvědomili, že Chelm se nachází v krizi. Všimli si, že v jejich městě není všechno v pořádku. Vynálezcem těch slov byl muž jménem Gronam. Nebo, jak ho všichni znají, Gronam První. Také se mu říkalo Gronam Vůl, protože se rád ukazoval v helmici s volskými rohy.

Gronam byl prvním chelmským mudrcem a zrovna tak byl jeho prvním vládařem. Vladaření a moudrost šly v Chelmu vždycky ruku v ruce. Gronamovi pomáhala vládnout rada pěti mudrců. Byli to: Ňouma Lejkiš, Zajnvl Ťulpas, Trajtl Trouba, Sendr Osel a Šmendrik Mamlas. Gronam měl také tajemníka, který se jmenoval Trdlo.

Jednoho dne Gronam přikázal Trdlovi, aby svolal mudrce k poradě.

Když se shromáždili, Gronam k nim promluvil: „Mudrcové moji, Chelm se nachází v krizi. Většina našich občanů nemá dost jídla, chodí v hadrech a mnozí trpí rýmou a kašlem. Jak se z té krize dostat ven?“

Mudrci přemýšleli sedm dní a sedm nocí, jak bylo jejich zvykem.

Potom Gronam řekl: „Čas vypršel. Nyní si vyslechnu, máte-li mi co říci.“

Ňouma Lejkiš promluvil jako první. „V Chelmu žije jen několik lidí vzdělaných natolik, aby věděli, že „krize“ znamená špatný stav. Navrhují proto zákon o zákazu používání tohoto slova. Na slovo se brzy zapomene a nikdo už nebude o krizi vědět. A my mudrcové si nebudeme muset lámat hlavu s tím, jak to řešit.“

„Pozdě,“ přerušil ho Zajnvl Ťulpas. „Je pravda, že staří lidé to slovo neznají, ale celá mladší generace se ho už naučila. A právě v mládeži leží budoucnost Chelmu.“

„Co tedy navrhuješ, Zajnvl Ťulpasi?“ zeptal se Gronam Vůl.

„Já radím,“ začal Zajnvl Ťulpas, „aby byly zavedeny v každém týdnu dva postní dny, a to pondělí a čtvrtek. Tím ušetříme spoustu chleba a už ho nikdy nebude nedostatek.“

„To by vyřešilo problém chleba, ale co s nedostatkem oblečení a bot?“ tázal se Gronam Vůl.

Trajtl Trouba si položil dva prsty na nos na znamení, že chce něco říci.

„Mluv, Trajtle Troubo,“ rozkázal Gronam.

„Já radím,“ řekl Trajtl Trouba, „abychom zavedli vysoké daně na boty, holínky, kaftany, kalhoty, vesty, sukně, spodničky a všechny ostatní kusy oblečení. Chudí si ho pak nebudou moci dovolit a zbyde více než dost pro bohaté. Nač se starat o chudé?“

„Špatná rada,“ rozkřikl se Sendr Osel.

„Jak to, že je to špatná rada?“ tázal se Gronam Vůl.

„Je špatná, protože právě chudí pracují na polích a v obchodech. Jestliže budou otrhaní a bosí, budou mít pořád rýmu a kašel a poteče jim z nosu. Nebudou pak moci pracovat a nebudou schopni vyrobit ani tolik chleba, aby ho i jen pro bohaté bylo dost.“

„A co tedy navrhuješ, Sendře Osle?“

„Já navrhuji,“ odpověděl Sendr Osel, „aby se v noci, když bohatí spí, chudí vloupali k nim domů a vzali si jejich boty, bačkory, kaftany, šaty a vše, na co přijdou. Potom budou chudí pořádně oblečení a budou moci pracovat na polích a v obchodech, aniž chytí rýmu. Nač se starat o bohaté?“

„Všecko špatně,“ prohlásil Šmendrik Mamlas.

„Jak to, všechno špatně?“ chtěl vědět Gronam.

„Protože na každého bohatého v Chelmu připadá kolem stovky chudáků,“ řekl Šmen-

drik Mamlas. „Pro všechny jejich oblečení stejně stačit nebude. Navíc jsou všichni bohatí břichatí, kdežto chudí jsou hubení. Takže jim jejich oblečení nepadne.“

„Jaký je tedy tvůj návrh, Šmendriku Mamlasi?“ zeptal se Gronam Vůl.

„Já bych oblečení vůbec zrušil. Od velkých dějepisců chelmských víme, že v dávných dobách naši předkové chodili nazí a jejich obydlím byla jeskyně. Živili se lovem. Udělejme to samé a problémy přestanou.“

„To je nesmysl,“ ozval se Ňouma Lejkiš. „Podle našich učenců nebyly v Chelmu v dávných dobách žádné zimy. Proto lidé chodili nazí. A nyní - navrhuji, abychom schůzi odložili. Zdá se, že sedm dní a sedm nocí přemýšlení nestačilo.“

Chvilku to vypadalo, že Gronam ten chytrý návrh přijme. Takový byl totiž obyčej. Když mudrcové chelmská nedošli k uspokojivému rozhodnutí, odložili diskusi na další schůzi. Gronam už už pozvedal svoje kladívko, aby s ním třikrát klepnul na znamení, že schůze je odročena, když tu se najednou praštil do svého vypouleného čela a pravit: „Vážení mudrcové moji, znám řešení.“

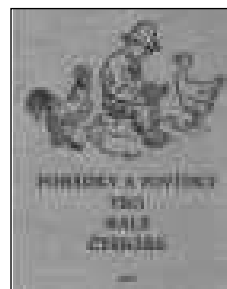
„Jaký je tvůj návrh, Mudrci mudrců?“ ptali se všichni.

„Mlčte a poslouchajte.“

Všichni mudrcové si dlaní nastavili boltec levého ucha a pronesli sborově: „Mluv Groname, jsme jedno velké ucho.“

Isaac Bashevis Singer: Pohádky a povídky

přeložil Jiří Svoboda, Barrister & Principal, Brno 1995

HLUPÁCI Z CHELMU A NEVYCHOVANÝ KAPR

V Chelmu, ve městě hlupáků, kupovala každá hospodyně na šábes rybu. Bohatí kupovali velké ryby a chudí malé. Ve čtvrtek se ryba koupila, v pátek byla vykuchána, rozřezána a byla z ní připravena nadívaná ryba, a v sobotu se snědla.

Ve čtvrtek ráno se otevřely dveře v domě předsedy židovské obce v Chelmu, Gronama Šaška, a dovnitř vešel Zajnvl Zabeďněnec. Nesl necky plné vody. V neckách plaval velký, živý kapr.

„Co je to?“ zeptal se Gronam.

„To je dar od moudrých mužů z Chelmu,“ řekl Zajnvl. „Je to největší kapr, jaký byl kdy v chelmském jezeře uloven, a všichni jsme se rozhodli, že ti ho darujeme na důkaz toho, že se obdivujeme tvé moudrosti.“

„Děkuji vám mnohokrát,“ odpověděl Gronam Šašek. „Moje žena Jente Pešta bude nesmírně potěšena. Ona i já máme kapra velmi rádi. V jedné knize jsem četl, že když člověk pojídá mozek z kapra, stane se moudrým, a i když jsme v Chelmu všichni nesmírně moudří, trocha zmoudření nám neuškodí. Teď si kapra dobře prohlédnu. Slyšel jsem, že podle kaprova ocasu se dá poznat, jak velký má mozek.“

Gronam Šašek byl krátkozraký, a když se sklonil nad neckami, aby si lépe prohlédl kaprův ocas, kapr udělal něco, co ukázalo, že není tak chytrý, jak si o něm Gronam myslel. Švihl ocasem a uštědřil Gronamovi políček.

Gronam Šašek byl ohromen. „Něco takového se mi ještě nestalo,“ zvolal. „Nevěřím, že jste toho kapra chytili v chelmském jezeře. Kdyby byl z chelmského jezera, uměl by se lépe chovat.“

„Je to ta nejnevychovanější ryba, jakou jsem kdy viděl,“ souhlasil Zajnvl Zabeďněnec.

Přestože je Chelm velké město, zprávy se v něm šíří velmi rychle. Za okamžik se všichni moudří muži z Chelmu shromáždili v domě svého vůdce Gronama Šaška. Přišel Trejtl Trouba, Sendr Osel, Šmendrik Ťulpas i Lekiš Hlupák. Gronam Šašek řekl: „Toho kapra nebudu o šábesu jíst. Je hloupý a zlomyslný skrz naskrz. Kdybych ho snědl, místo toho, abych zmoudřel, bych ještě mohl zhloupnout.“

„Co s ním ale uděláme?“ zeptal se Zajnvl Zabeďněnec.

Gronam Šašek si položil prst na čelo na znamení, že usilovně přemýšlí. Po chvíli zvolal: „Žádný člověk ani žádné zvíře z Chelmu si nesmí dovolit uhodit Gronama Šaška. Tohoto kapra musíme potrestat.“

„Ale jaký trest si pro něj vymyslíme?“ otázal se Trejtl Trouba. „Všechny ryby jsou zabíjeny, ale žádnou nemůžeš zabít dvakrát.“

„Nezabijeme ho jako jiné ryby,“ řekl Sendr Osel. „Zemře jiným způsobem, aby bylo vidět, že nikdo nemůže udeřit našeho milovaného mudrce Gronama Šaška a ujít trestu.“

„Jakým způsobem?“ chtěl vědět Šmendrik Ťulpas. „Uvrhneme ho do vězení?“

„V Chelmu není vězení pro ryby,“ řekl Zajnvl Zabeďněnec. „A postavit takové vězení by trvalo moc dlouho.“

„Co kdybychom ho pověsili,“ navrhl Lekiš Hlupák.

„Copak můžeš kapra pověsit?“ ozval se Sendr Osel. „Věší se za krk, a když kapr nemá krk, tak jak ho chceš pověsit?“

„Já navrhuji, aby byl zaživa předhozen psům,“ řekl Trejtl Trouba.

„Raději ne,“ řekl na to Gronam Šašek. „Psi v našem městě jsou chytrí a rozumní, ale kdyby

snědli tohoto kapra, mohli by se z nich stát psi hloupí a neposlušní, jako je on.“

„Tak co s ním tedy uděláme?“ ptali se všichni ti moudří mužové.

„Tento případ se musí podrobně prozkoumat,“ rozhodl Gronam Šašek. „Necháme kapra v neckách a budeme o této záležitosti přemýšlet tak dlouho, jak bude zapotřebí. Jsem nejmoudřejší muž v Chelmu a nemohu si dovolit vynést rozsudek, který by nebyl obdivován všemi občany našeho města.“

„Kdyby kapr zůstal v neckách příliš dlouho, mohl by leknout,“ upozornil Zajnvl Zabeďněnec, který byl kdysi prodávčem ryb. „Abychom ho udrželi při životě, musíme ho dát do velké kádě a musíme mu často vyměňovat vodu. Také ho musíme řádně krmit.“

„Máš pravdu, Zajnvl,“ řekl mu Gronam Šašek. „Jdi a přines největší kád v Chelmu a dohlédni, aby bylo o kapra postaráno až do doby, kdy vyhlásím rozsudek. Až se rozhodnu, jak ho potrestáme, dám vám vědět.“

Gronamova slova platila v Chelmu za zákon. Pět moudrých mužů šlo a přineslo obrovskou kád, naplnili ji čerstvou vodou a hodili do ní zlotřilého kapra spolu s kousky chleba a jinými drobtý, které by mu mohly chutnat. Šlemiel, Gronamův tělesný strážce, byl postaven ke kádi a musel dávat pozor, aby žádná chamtivá žena z Chelmu neudělala z vězněného kapra nadívanou rybu.

Jenže se stalo, že Gronam Šašek měl tolik práce, že vynesení rozsudku neustále oddaloval. Ale zdálo se, že kapr není nijak netrpělivý. Jedl, plaval v kádi a tloustl, aniž by si byl vědom, že mu hrozí krutý trest. Šlemiel mu často vyměňoval vodu, protože mu řekli, že kapr by jinak mohl leknout, a to by byla urážka Gronama Šaška a pohrdání chelmským soudním dvorem. Jukel, nosič vody, si tak obstaráváním čerstvé vody pro kapra přivydělal denně nějaké drobné. Někteří z obyvatel města Chelmu, kteří neměli Gronama Šaška rádi, šířili pomluvy, že Gronam nemůže stále přijít na to, jak kapra potrestat, a proto čeká, až kapr zemře přirozenou smrtí. Ale jako vždy je očekávalo nesmírné zklamání. Jednoho dne o půl roku později byl vyhlášen rozsudek, který všechny ohromil. Kapr byl odsouzen k utopení.

Gronam Šašek už vynesl mnoho moudrých rozsudků, ale žádný z nich nebyl tak skvělý jako tento. Dokonce i jeho nepřátelé se nad tímto mazaným trestem podívovali. Utopení je přesně taková smrt, kterou zasluhuje škodolibý kapr s širokým ocasem a malým mozkem.

V den, kdy měl být rozsudek vykonán, se celá chelmská obec shromáždila u jezera. Kapra, který byl dvakrát tak vypasený než dřív, přivezli k jezeru v káře, v níž jsou vezení na smrt nejhorší zločinci. Bubny bubnovaly. Trubky vřeštěly. Chelmský kat zvedl těžkého kapra a hodil ho s mohutným šplouchnutím do jezera.

A všichni lidé z Chelmu začali volat. „Pryč se zrádným kaprem! Ať dlouho žije Gronam Šašek! Hurá!“

Gronama vzali jeho obdivovatelé na

ramena, nesli ho domů a zpívali chvalozpěvy na jeho počest. Dívky ho zasypávaly květy. Dokonce i Jente Peša, Gronamova žena, která ho často kárala a dokonce si troufala nazývat ho hlupákem, se podívovala Gronamově velké moudrosti.

Ale i v Chelmu, jako všude jinde, žijí závistiví lidé, kteří na každém hledají chybu, a ti začali rozhlašovat, že není žádný důkaz, že se kapr opravdu utopil. Proč by se měl kapr ve vodách jezera utopit? ptali se. Zatímco stovky nevinných ryb byly každý pátek zabíjeny, říkali, ten nevycválaný kapr si žil v pohodlí celé měsíce za peníze daňových poplatníků a pak byl vrácen zdravý a silný do jezera, kde se teď svým chelmským soudcům vysmívá.

Ale jen málo lidí poskytlo sluchu těmto zlomyslným slovům. Lidé tvrdili, že už je to mnoho měsíců, ale kapra nikdo znovu nechytil, takže je zcela určitě mrtev. Je sice pravda, že kapr si mohl dávat pozor a vyhýbat se rybářským udicím, ale kde by se taková chytrost vzala v hloupém kaprovi, který se odvážil uštědřit políček Gronamu Šaškovi?

Moudří muži z Chelmu však přesto vydali nařízení, že kdyby se neslušný kapr odmítal utopit a byl opět vyloven, bude pro něj postaveno zvláštní vězení, rybník, kde bude držen v zajetí po celý zbytek svého života.

Nařízení bylo vytištěno velkými písmeny v novinách města Chelmu a podepsáno Gronamem Šaškem a jeho pěti mudrci - Trejtem Troubou, Sendrem Osem, Šmendrikem Ťulpasem, Zajnvlm Zabeďněncem a Lekišem Hlupákem.

VČERA JSME VIDĚLI

... KOUZELNEJ MLEJN

NA SLOVÍČKO S...

TŘEMI BOTAMI

Vím, že máte za sebou těžký den, zvládli jste odehrát dvě představení, další jste viděli, byli jste na diskusi. Chci se zeptat, jaký ten váš den byl?

Mně se ten den velmi líbil, jsem rád, že jsme se dostali tak daleko, že jsme mohli předvést, co jsme se tento rok naučili.

Já měl pospídací den.

Já jsem si nejvíc užila ty dvě představení.

Diskuse mě trochu unavovala, ale jinak to byl suprní den.

Já jsme se na tenhle den těšila, nečekala jsem, že to budeme hrát dokonce dvakrát a že se nám to tak povede, jsme z toho docela ráda.

Na ranním představení jsem moc trému neměla, ale na tom večerním to bylo horší, protože tam bylo více lidí.

Dneska byl ten den unavující.

Měl jsem moc těžký den, vsadil jsem se s Tomášem a prohrál jsem. A o co jsme se vsadili, to neříkej, to je tajný!

Jak se vám tady hrálo dneska?

Hrálo se mi tady dobře, ale bylo to jiné, než když hrajeme ve škole, nečekala jsem, že tady bude tolik lidí.

Měla jsem docela velkou trému odpoledne.

Když jsme se řadili za oponou, tak jsem měla trému, já mám vždycky trému, ale pak když vylezeme, tak jí ztratím.

Já to mám naopak, já jsem zvyklá, že se na mě chodí dívat moc lidí, takže já jsem měla trému při tom dopoledním.

Mně se hrálo dobře, ale musím říct, že v pěti letech bych nikdy nedoufal, že se dostanu až tak daleko.

Holky spočítaly, že je tady 360 sedadel, když nepočítaly balkon a když byl plný sál, tak jsem se leknul a začal jsem mít trému.

Který ze tří příběhů v představení hrajete nejradši a proč?

O mouše, která spadla do krajáče mléka, protože ten konec je smutný trochu, ale lidé se tomu smějou a navíc tam hrají hlavní roli, takže je to pro mě zábavný.

Muška mě baví, protože je to poslední pohádka a my jsme na tom nejvíce makali.

Mně se nejvíce líbí s ženichem, protože hrají ženicha a je to hlavní role.

Líbí se mně ta pohádka o mušce, baví mě, když se tomu lidé smějou, dává to radost.

Mně se líbí Giufa protože řekneme, že jsem v něm tak trochu hlavní role. Dobře se mi to hraje.

- Mně se líbí ta moucha, jak lítá tam a sem a shání si ten zadeček. A nakonec jí ten kovář zamáčkne, to je takové překvapení.

Jak to představení vzniklo?

Vzniklo tak, že paní učitelky se nad tím dlouho radily, četly různé knihy s pohádkami a nakonec vybraly tyhle tři, protože se jim nejvíce líbily. Vybraly každou jiného druhu, aby to bylo takové...aby měl divák jednu srandovni, pak zase takovou pomalou a plynulou...

Četly dvě knihy. Ostrovy pohádek.

O čem ty pohádky jsou? Připomíná vám to něco z vašeho života?

Ta moucha mi připomíná, když jsem byla malá a mamka mi četla a já jsem měla nejradši pohádku o Slepici a kohoutkovi a ta moucha mi trochu připadá jako ta slepice.

Poučení z toho je, že by člověk neměl mít moc dluhy, protože pak z toho má člověk špatný svědomí.

Ta pohádka s Giufou má dobrý konec, na konci Giufa jde a odhodí všechno zboží, protože ho tíží a v klidu si jde dál.

Giufovi připadá, že svoboda je lepší, než když bude vyparáděnej. Je pak nejradši v těch svejch starejch hadrech.

Povězte mi něco o harmonice, která vám k tomu představení hraje.

To hraje paní učitelka a mně přijde, že je to lepší, když je to živá hudba, protože je to živější.

Třeba, jak tam lítá ta muška tak je to krásně napodobený tou harmonikou. Nebo třeba, jak Giufa vstává a volá ty mrtvý.

Harmoniku máme už po několikátý.

Mně ta harmonika pomáhá, hraje se mi s ní líp. Když něco říkáme, tak ona ty slova doprovází.

Napoví ti, kdy máš začít.

Všechny nás doplňuje, když zpíváme písničku. Bez toho by to asi nešlo.

Co vás na tom baví, na tom hraní divadla?

Baví mě to proto, že to vždycky tak prožiju, jako kdybych byl přímo v té pohádce.

A taky mě baví to, že když to hrajeme před

diváky, tak že jim uděláme radost a za to si pak zasloužíme potlesk.

Mně se dobře hraje, když z toho má někdo legraci, já to dělám pro ty diváky.

Mě strašně baví, jak se do toho vžijeme.

Baví mě hrát před hodně diváky.

A baví vás i zkoušet?

Občas je zkoušení hrozná únava a otrava, ale potom, když už to umíš, tak je to hrozná zábava.

Je to úporný, ale potom to stojí za to.

Když to jeden zkazí, tak se to musí dělat zase celý znova.

A ještě k tomu poučení: že nemáme krást, jinak to strašně špatně dopadne.

Mě trochu nebaví zkoušení, protože všechno děláme dokola, když se něco nepovede, tak pořád dokola, dokola, musíme mluvit nahlas.

Strašně mě baví hrát, ale mrzí mně, že tohle představení jsme hráli naposledy, protože ten dramafák je jenom do čtvrté třídy.

Říkali jste, že se na jevišti vžijete do těch postav. Co to je ta postava?

Ona je napsaná v pohádce, ale když si ji převedete do reálného světa, tak je to úplně nádherný. Jako, že si tu postavu představím a pak ji hraju.

Proto jsou udělaný knížky, protože nám paní učitelka říkala, že televize, tam se hejbuje sami, ale v knížce si to člověk může sám představit, když třeba čteš. To si můžeš přemýšlet, jak může vypadat ten chlapec.

Já si vždycky představím tu postavu a potom to podle ní hraju.

Já si představím, jak by to bylo, kdyby to bylo v reálném světě, co bych v té době dělala a zkusím to udělat jako by to bylo doopravdy.

Jak to děláte, když nehrajete člověka, ale třeba fíkovník nebo mouchu?

Myšlenkama. Člověk už někdy viděl mouchu, tak si ji může představit, třeba, že bude otravná.

Jaké má moucha myšlenky?

Já za ní jenom hraju v divadle a nevím, jaký má moucha myšlenky. Když jí hraju tak přemýšlím, co by asi dělala.

Podle mě je to takový automat, dělá dvě věci, buď jí něco sladkýho nebo otravuje lidi.

Když jsem hrála zvíře, tak jsem si představila něco z tý kozy a něco z toho člověka, zkouším to dávat dohromady, protože koza nemá takový myšlení jako je v té pohádce. Je to fantazie.

Máte rádi divadlo? Díváte se rádi na divadlo nebo ho jenom rádi hrajete?

Divadlo mě většinou rozesměje.

Mně se líbilo to večerní divadlo a moc mě baví hrát.

Líbilo se mi divadlo Klabzubova jedenáctka. Líbilo se mi, že tam bylo jedenáct fotbalistů a hráli fotbal. Já mám rád tenis, ale líbilo se mi to divadlo, hráli to moc hezky. Dělal tam takový fotozáběry.

Líbilo se mi to večerní – byly tam loutky, ale i lidi.

Já rád hraju a líbily se mi všechny, protože, kdybych teď řekl, že se mi nějaký nelíbilo, tak by se to mohlo někoho dotknout.

Líbila se mi Cesta kolem světa za 80 dní. Mořská bouře.

Jak vznikl soubor Tři boty?

Většina z nás je z Třebotova, tak to navazuje: Tři boty – Třebotov. Paní učitelka to viděla v kronice a podle toho to pojmenovala.

V souboru hraje druhá, třetí, čtvrtá třída.

Paní učitelky si tě vyberou, nepřihlašujeme se sami.

Spolužáci nám ten soubor trochu závidí.

Chtěla jsem strašně chodit do souboru, protože mě baví hrát. Když jsem byla menší tak jsem se sestrou Týnou hrála nějaký scénky, protože Týna chodila taky na soubor, já jsem tam chtěla chodit, protože bych chtěla být jako Týna.

Já jsem k tomu divadlu přišel tak, že když jsem byl malý, tak ségra mi vždycky hrála loutkový představení a já jsem to po ní chtěl, dokud jsem neusnul.

A jaký jste soubor?

My jsme parta, někdy se pohádáme, ale většinou se usmíme.

Nedá se říct, že bychom se hádali, s někým kamarádíš míň a s někým víc. Kluci s klukama a holky s holkama.

My jsme jako docela sešraný, o tom, jak se pohádáme, se mi nechce moc mluvit, protože je to naše osobní věc.

Vyhráli jsme tu soutěž z osmnácti míst, ale nemyslím si, že jsme úplně skvělí.

Paní učitelka nám vždycky říká, abychom se nevytahovali nad těma druhýma, protože nejsme nejlepší. Tady jsou samý nejlepší z Český republiky.

Kdybych měl představit ten soubor, tak řeknu: Jsme z Třebotova, jsme Tři boty a hrajeme tři pohádky: Šel jsem jednou z Kordoby.

Ptala se Tereza Vytíkalová

NA SLOVÍČKO S...

DIVADÝLKEM NA STRÁNI

S váma je tu hodně paní učitelek...

Tři paní učitelky a jeden anděl strážný.

Naše paní učitelka Petra Bílková je andílek. Je strašně hodná.

Dovoluje nám chodit na záchod o hodině. Jednou, když jsme psali písemku a nechala nám pak volnou hodinu.

Když jsme měli psát dvě písemky denně, tak nám jednu odpustila.

A z které jste třídy?

Od první do pátý.

Odkud jste sem přijeli a jaká byla cesta?

Přijeli jsme z Děčína a přijeli jsme vlakem.

Když jsme byli s klukama v tunelu, tak jak se zhaslo, já nevím, jak se to tam stalo, ale my jsme se najednou prali.

Byla tam tma a my jsme pořád něco dělali – já jsem o něj zakop a když se rozsvítilo, tak Tobiáš měl moji čepici v ruce.

A já v tý tmě popadl kamarádův batoh a hodil jsem ho na Míru.

A mně vypadl z pusy bonbón.

Když jsme byly s holkama ve vlaku, tak se zhaslo a my jsme hráli takovou hru, jmenovala se Bomba.

A večer jsme byly s holkama vzbuzený alespoň do desíti!

Jak se vám tady líbí na Dětské scéně ve Svitavách?

Mně se tady hodně líbí, ale stejská se mi po rodičích.

To je dobrý, že jsme všichni pohromadě a hrajem si a smějem se.

Víte, co je na tom nejlepší? Že táta mi dal zaracha do neděle večer a já ho tady celého prodělám.

Já myslím, že se tady všem líbí, že je to pro nás zase něco nového, že se podíváme zase do jiného divadla a můžeme zase jiným lidem zahrát to, co jsme si nacvičili.

Líbí se mi fontána.

Mně taky. Ale protože jsem byl deset dní předtím doma, tak jsem rád, že zase vidím své kamarády.

Jaký jste měli pocit z dnešního hraní?

Jak se vám hrálo?

Je nám hrozný vedro.

Ale co bysme neudělali pro diváky.

Hodně se mi to líbilo, jak jsme to zahráli.

Povedla se nám poslední písnička.

Nebyly tam žádný přezblebty.

Vždycky se na začátku stydíme, ale pak to udeláme hezký.

Dneska jsme mluvili hodně nahlas.

Já jenom, že strachu se na divadélku říká tréma.

Těšíte se na odpolední představení?

Anó!

Protože paní učitelka říkala, že jsme dopoledne nejeli na sto procent, tak si to chceme odpoledne polepšit.

Chceme do toho jít na plný pecky.

Já ne.

Ale pudeš!

Povězte mně něco o vašem souboru, jak vznikl? Jaké to u vás v souboru je?

Když jsme se tam přihlásili do kroužku, tak jsme si tam sedli do kruhu, představili jsme se všichni, potom jsme si popovídali, začali jsme cvičit první představení. Potom jsme měli houbičky a teď děláme ty havrany.

Už fungujeme tři roky.

Já jsem se tam dostal tak, že mě rodiče k tomu donutili, protože říkali, že mám talent a už tam chodím třetí rok.

Máme to teď jako nepovinný předmět ve škole, takže to máme i na výzvu.

Všichni taháme za jeden provaz, i když někdo kamarádí víc, někdo míň, tak když by bylo potřeba, tak se shluknem.

Ale mezi klukama a holkama je vždycky bitva – souboj Titánů.

Jak vzniklo to vaše představení?

Paní učitelka Štrbová vymyslela nějaké básničky o zimě...

Ona je našla, ona je nevymyslela. A pak složila hudbu, seskládala to dohromady a udělala k tomu efekty.

Ona po nás nejdřív chtěla, abychom se ty básničky naučili, pak to zkusíme, ona se nás i trochu pak ptá, jak si to představujeme.

O čem to představení je?

Je to představení se zimní tematikou, písničky, básničky seskládané dohromady, aby na sebe navazovaly.

Je to o tom, jak si děti užívají zimu.

I havrani.

Co je pro vás na tom představení zábavného?

Sněhuláci. – Koulovačka. – Jak tam skáče-me,....

Já si připadám trapně, když děláme od paty do špičky krokují střevíčky, to je pro holky, jako kdyby to dělaly baletky.

Potom, jak zrychlíme, je to zábavný.

Mně se líbí, že paní učitelka Štrbová nám neurčuje místa, kam kdo jde, můžeme se po tom podiu víceméně pohybovat jak chce akorát se musíme dodržovat to, co je zrovna na plánu.

Jak byste člověku, který v životě nestál na jevišti, popsali, jaké to je.

Je to stydlivý.

Krásný.

Nevím, jestli to zvládneme.

Pocit, že tam stáli opravdoví herci.

Moc světla.

Pocit jako kdyby tam byl lupič, ale on tam není.

Jaké bylo nejlepší představení, které jste kdy viděli.

Děvčátko Momo a ukradený čas v Jičíně.

Tanec planet – tam vzali kuřata z trouby a dali je na provázky a dělali, že tancují na diskošce.

Vymyslíte si ty postavy, co hrajete na jevišti nebo myslíte, že existuje někde mimo vás?

Vymýšlíme.

Já myslím, že nějaký existují.

Teď hrajeme Když havranům mrznou nohy a hrajeme tam havrany a ti existují. Když jsme hráli Houbičky, tak tam ty houbičky mluvily, to bylo trochu kouzelné...

Ale může to existovat, že houbičky se spolu dorozumívají a když jdou kolem houbaří, tak zkamení.

Tereza Vývjalová

NA SLOVÍČKO S...

ÁČKEM

Máte za sebou první představení na Dětské scéně. Jak se vám tady hrálo?

Parádně. Akorát je to jiný s tím prostorem, my jsme zvyklí na jiný prostor. Na jinou akustiku, jiná světla. Pokaždé, když hrajeme, tak když je tma, tak je tma a teď tam bylo světlo celou dobu.

My zkoušíme ve školní třídě, ale když jsou v Třebíči nějaké soutěže, tak je to normálně v Národním divadle.

Je to dobrý, ale musíme víc řvát.

Je to tady takový vážnější, že hrajeme před diváky z celé republiky. Je to takové celorepublikové.

Ale větší trému jsme neměli. Akorát, abychom to jakože nepodělali.

Jak se vám líbí Svitavy?

Dobré prostředí a dobře se tady chodí po městě, po náměstí a tak...

Dobře se tu nakupuje.

Mně se líbí ta fontána, jenom, že se tam nemůžu vykoupat.

Je to tady takový upravený městečko.

Je tady vážně hezky udělaná ta Fabrika. To vážně předtím byla fabrika?

Jo, textilní.

Paní učitelka říkala, že jak se dřív jezdilo do toho Trutnova, tak že tam to bylo takový špinavější a že spali v tělocvičnách, asi sto jich tam bylo. Bylo to takový nehygienický, tady je to hezké i to město celkově.

Máme tu co dělat, máme rozchody, můžeme to tady okouknout.

Kdy jste přijeli? A jak?

Přijeli jsme včera mikrobusem značky Mercedes.

Ztratili jsme po cestě PSPěčko – to je taková herní konzole. Vyšli jsme z autobusu a už jsme to nenašli.

Báli jsme se, že se do toho mikrobusu nevejdeme, bylo to strašně malinký.

A málem jsme před školou nechali krabice s rekvizitami.

Kluci nám po cestě četli takový upravený scénář – takovou parodii.

Co říkáte na program, který tu máte?

Je dobrý, že máme zkoušku a pak máme volno, mně to volno ale vždycky přijde strašně dlouhý.

Byli jsme se včera podívat v muzeu, to bylo dobrý.

Já bych tady klidně zůstala celou dobu, ale spolužáci jedou v pondělí do Londýna, měli jsme tu být celý týden, ale musíme domů.

Jak se vám líbili ostatní představení nebo výstupy recitátorů, které jste zatím viděli?

Konkurence.

Někteří jsou docela šikovní, ale některý vystoupení jsou docela nudný.

Mně přijde, že v ostatních představeních z dnešního bloku byli mnohem mladší herci.

To hodně záleží na tom, jak to ten jejich vedoucí postaví a jaký jim vybere ten text. To říkali i porotci i na recitaci, že hodně záleží na textu. Že když se řekne text, který se může říkat pořád ve stejný rovině, tak že to pak neukáže na tom člověku to, co v něm třeba je.

A jak moc záleželo na učitelích v představení, které jste hráli a jak moc záleželo na vás?

Moc. Paní učitelka to celý vymyslela. Ona sepsala text a měla nápady, aby to vypadalo tak jak ona chtěla.

Jako nechává nám prostor, ale spíš jenom na takový drobnosti.

Na oblečení a škraboškách jsme se dohodli společně.

Baví vás tohle představení? Baví vás to hrát?

Baví nás na tom, že nejsme ve škole, je tu sranda, jsou tu dobří lidi.

Nejhorší je, když to potom cvičíme pořád dokola. To je nuda – cvičit jednu scénu pořád dokola.

Nejlepší je zkoušení, když o nic nejde, když si z toho děláme srandu. Když přehráváme.

A o čem to pro vás je to představení?

O Mauglím.

A jaký je Mauglí?

Mauglovský. Ztracený, smutný, nemá rodiče.

Ale dobře to skončí, má to vyznít jako, že ho ta smečka znovu přijala, lidi ho nechtěli.

Našel tu rodinu ve zvířatech.

Je to tak jako v životě.

A co to pro vás znamená věta: Musíš znát zákon džungle! To tam hodněkrát zaznělo.

I lidský svět musí mít svá pravidla, stejně jako v džungli.

Je to vlastně taková škola.

Ono to tam přesně padá ty slova, že má bránit ty sourozence a věrně při nich stát při malých a bezbranných.

Vy jste všichni spolužáci ze školy?

Jo, ale nejsme jedna třída.

Paní učitelka měla svou třídu, kterou učila, a oni byli třída 5. A a ona podle toho zvolila název Áčko.

Pak už se tam dostali i lidi z jiných tříd.

My jsme to zdědili po nich. Je to pro nás čest.

Kdybychom byli béčka, tak by to bylo trochu divný, ne?

Nejsme žádný béčka, jsme Áčka!

Zkoušíme půl hodiny po vyučování v nějaký třídě, paní učitelka se nám věnuje ve svém volném čase, děláme to pro radost a dokážeme vyhrát i nad těma, kteří jsou na zkuškách. To je dobrý pocit.

A jak jste se dostali do toho souboru, do Áček?

Když jsme byli na prvním stupni, viděli jsme je vystupovat na akademii a to se nám líbilo, takže jsme se rozhodli, že to chceme zkusit.

Loni jsme byli ještě v páté třídě, a to jsme hráli divadlo pro menší – Kocourkov a s tím jsme taky někam postoupili. A ti starší a zkušenější měli to divadlo delší a tak.

Paní učitelka, co nás má na dramaťák, je naše třídní.

Zezačátku jsme se při každém hraní strašně smáli.

Co bylo nejlepší divadlo, který jste kdy v životě viděli?

Sluha dvou pánů.

Děti ráje.

Škola základ života.

Já nevím, já do divadla nechodím.

Říše Agord na krajské přehlídce.

Každý má o divadle jiný představy, někdo hraje srandovní, někdo vážnější, někdo hraje to sousedský, ty kulisy a tak.

Jak byste popsali pocit, když stojíte na jevišti a hrajete.

Někoho to baví, někdo se stydí.

Když už tam člověk stojí, je to úžasný pocit.

Nejlepší je ten potlesk na konci, přijde mi, že když už jsem na tom jevišti, tak to tam musím rozehrát co nejvíc.

Je to podobný jako když člověk tancuje a vnímá jenom tu hudbu a ten rytmu a něco podobného je to v divadle.

Akorát, když člověk udělá nějakou chybu, je důležité jít dál.

A jak vytváříte postavy, které hrajete?

Role nám většinou rozdává paní učitelka, podle toho, jak si myslí, kdo bude na to mít dobrý hlas, komu by to šlo zahrát.

Dá pár tipů, ať si zkusí tu roli a ona to pak slyší.

U Mauglího nejsou tak jasné role a postavy.

Musíme se vžít do té nálady.

Co je pro herce jeho představitost?

Hodně.

Musí se umět vžít do té postavy, aby věděl, jak by se zachoval, hlavně ho ta postava musí něčím zaujmout a musí ho bavit.

Hlavně to musí pochopit, protože, když to herec nepochopí tak to pak nemůže hrát tak, jak to cítí.

Tereza Vytýjalová

PŘEČETLI JSME ZA VÁS...

MICHAIL ČECHOV (1891-1955)

Čechov jako Stanislavského žák tvůrčím způsobem uchopil jeho metodu a dospěl k jiným závěrům a postupům než jeho učitel. Druhou významnou osobností, která měla zásadní vliv na formování Čechovovy metody, byl Rudolf Steiner a jeho antroposofie (esoterická nauka o duchovním rozměru lidského bytí).

Z antroposofie je pro pochopení Čechovovy metody zapotřebí uvědomit si tzv. třídu lidského bytí. Tělo řadí člověka do světa smyslů, duše tvoří vlastní svět a duch odkrývá duši svět vyšší. Umělec je člověk, který dokáže udělat zjevnými ty jevy, které je duše schopna nahlédnout prostřednictvím ducha. A již zde je možno vystopovat největší rozdíl mezi Stanislavského metodou a přístupem Čechovovým. Stanislavskij se noří do nitra člověka, do jeho psy-

chiky a pomocí emocionální paměti vyvolává emoce a vede herce k rozvzpomínání si na prožitky příbuzné těm, které má prožívat postava. Čechov se naopak obrací vzhůru, introvertnost a zahleděnost do nitra Stanislavského herce nahrazuje schopností herce být přijímačem a rozpoznávačem emocionálních stavů, které přichází zvenčí (mimo nitro hercovy duše). Toto vše je herce schopen a vlastně povinen, pokud má pracovat Čechovovou metodou, vnímat, reflektovat, rozvíjet a trdit. Čechov v podstatě odmítá příčiny jako základní stavební kámen „rekonstrukce“ postavy. Herec nepotřebuje dané okolnosti, potřebuje být schopen dostat se do stavu inspirace, která v herci uvolňuje energii a vede herce k tvorbě postavy, ožívající v herci samostatným a nezávislým životem, který herce vnímá a kontroluje svým rozumem.

Čechov spatřoval ve fyzickém pohybu či tvaru herce obraz-projev postavy, tak jak žije a projevuje se prostřednictvím hercova těla. Z toho lze odvodit Čechovův postup při práci s hercem. Herec se vnořuje do akce a její atmosféry a tím si intuitivně vyjasňuje své rozpoložení; začíná vnímat rodící se postavu. Aby byl herce dostatečně citlivý k prvním projevům postavy, k proměně vlastních pocitů či rozpoložení, je nutné, aby herce byl dostatečně vnímavý k proměnám, které v jeho těle a duši nastávají.

Herec by měl být schopen představit si postavu jako celek, a to ve formě obrazů. Herec by měl vést se svou postavou neustálý dialog, ptát se jí, jak se zachová, co udělá, kdy to udělá, prostě jak bude jednat. Je to stav aktivního čekání a dialogického přístupu k postavě. Herec tím pádem má jasnou představu, jaká jeho postava je, ale nemá předem připravenou odpověď na jednotlivé situace, okamžiky, ve kterých postava jedná. Tento přístup k postavě vede k improvizovanému hereckému projevu, který je organický, tj. vychází z psychosomatické jednoty.

Dalším významným vodítkem pro práci herce je vnímání a tvorba atmosféry. Atmosféra je neviditelný, ale vnímatelný jev, který herci pomáhá určit emocionální naladění, je v ní ukryt klíč k celé práci herce. Ve výsledku herce vkládá svou celostní představu postavy, kterou je schopen neustále sledovat a reflektovat, do této atmosféry, kterou má být herce prostoupen a má být na ni naladěný.

Herec svůj pohyb může zabarvit nějakým pocitem. Tento pocit se v průběhu opakování fyzického pohybu přenesl do celkového naladění pomocí svalové a emocionální paměti. Herec zná onen pocit, který potřebuje získat pro svou postavu a její jednání, toto je cesta, jak ho v herci probudit či navodit. Tímto se Čechov dostává k nejznámějšímu postupu své metody a tím je psychologické gesto. Na rozdíl od zabarvení pohybu nějakým pocitem vyžaduje psychologické gesto vůli k proměně tvaru a pohybu hercova těla. Psychologické gesto se tak stává součástí výrazových prostředků hercova projevu. Nalezení psychologického gesta pro určitou postavu je nelehký úkol, ale v případě nalezení takového gesta je možno mluvit o nalezení postavy. Toto gesto není jednoduchým popisem či zobrazením nějakého jednání. Významná je symbolika, která dává takovému jednání smysl. Psychologické gesto je gesto archetypální, zasahující a mobilizující celé tělo a psychiku. Není to gesto běžné, je to gesto silně individuální, které odhaluje postavu v její podstatě. Toto gesto je jakýmsi platonským odrazem ideje jevu, je rozvzpomenutím se na ideu jako takovou. Důrazem na psychologické gesto kladl

Čechov velkou váhu na hercovo tělo, přesněji řečeno na psychosomatickou jednotu hercova jednání.

Aby postava byla obdařena charakterem, je pro herce důležitá imaginace a schopnost vidění postavy. Postavu si herce má nejdříve představit jako obraz, jako imaginární tělo, které vidí v prostoru, ve kterém se nachází i herce. Postupně se herce má do tohoto těla „obléci“, jako kdyby si nasazoval masku. Čechov nechce, aby herce hrál sebou či aby hrál sebe, chce, aby se herce dokázal proměnit v postavu.

Jiným způsobem, jak se proměnit v postavu, je práce s imaginárním centrem herce a postavy. Pokud si herce umístí imaginární centrum jinam, než kde ho cítí sám za sebe, dokáže se rázem proměnit v postavu. Je důležité, aby herce dokázal vidět tyto nuance v běžném životě, aby byl vůči nim citlivý. Neboť správně zvoleným umístěním imaginárního centra je herce schopen trefně vystihnout charakter postavy.

Improvizace je významným prvkem Čechovovy metody. Je možno říci, že pojetí postavy podle Čechova je nepřetržitou improvizací. Improvizace jako technika je prováděna skupinově, herci se snaží téma improvizace rozvíjet bez zbytečných slov. Cílem je uvědomit si, že „každá následující akce by měla být psychologickým, nikoliv jen logickým důsledkem předchozí akce. Výrazový pohyb herce není založen na mechanické nebo logické kauzalnosti příčin a účinků.“ (Hyman 2000: 62).

Při práci na inscenaci Čechov doporučuje postup od hlavních vrcholů k vrcholům vedlejším. Tedy oproti zkoušení hry scénu po scéně přistupuje ke hře jako k celku, a začíná práci na inscenaci od vrcholů vystihujících podstatu hry. V těchto hlavních vrcholech je důležité sledovat napětí a přenášet ho do vedlejších vrcholů, a tím vlastně napětí budovat. Vedlejší vrcholy tak představují přechody a spojovací články mezi hlavními vrcholy, v nich se rozvíjí hlavní myšlenky hry. Inscenátor vyhledává tzv. akcenty, tedy momenty menšího napětí, ve kterých klíčí následující scéna a rodí se v něm impulsy pro jednání zainteresovaných postav. Čechov tak dospívá k závěru, že každý vrchol (hlavní i vedlejší) má svou dynamiku, kterou je nutno nechat vynízt v inscenaci naplno. Nabízí tím výstavbu inscenace, která nemá jediný vrchol uprostřed či na konci, ale která neustále pulzuje, vrcholí a nabírá dech k dalšímu vrcholu.

Čechovo dílo nebylo v Čechách zcela neznámé, i když jeho dvě knihy u nás knižně vyšly až v devadesátých letech 20. století. Postupně si Čechovovy myšlenky našly svou cestu i do dramatické výchovy. Nelze mluvit o celkové metodice, ale spíše o jednotlivých cvičeních a postupech při rozvoji různých výrazových prostředků. Jedná se hlavně o cvičení z oblasti rozvoje představivosti a ztělesňování představ. Významná jsou i cvičení, která se zaměřují na vnímání atmosféry, její podchycení a rozvíjení pomocí jednání hráčů v dramatické situaci. Technika živých obrazů, zaměřená na ztělesnění psychických stavů postavy, se může u starších žáků rozvinout až v práci s psychologickým gestem.

Vojta Maděryč

Literatura:
ČECHOV, Michail: 1990, Hercova cesta. Panorama, Praha
1996 O herecké technice. Divadelní ústav, Praha
HYVNAR Jan: 2000, Herec v moderním divadle. Pražská scéna, Praha

ZAOŠTRĚNO NA SVITAVY

Všimli jste si kliky u dveří do sálu Ottendorferova domu? Ne-li, schválně se zaměřte na důvtip a tvořivost místního údržbáře. Za tento postřeh děkuji všímavému recitátorovi Jirkovi F. z druhé kategorie. Chcete-li se stát i vy naším pozorným přispěvatelem, neváhejte a oslovte se svým zajímavým objevem kteréhokoli redaktora.

Kašny na náměstí si všiml zřejmě každý. Možná si někteří všimli nebo teprve všimnou, že v nočních hodinách a ranních hodinách pramen přestane tryskat. Sedává snad na prameni nějaká místní žába? A co na to děd Vševed?

Kašna je v létě vyhledávanou dráhou městského minigolfového klubu. V zimě zde pro změnu trénují bobisté a skeletonisté.

Víte, že esperanto je neutrální mezinárodní jazyk vytvořený koncem 19. století? Má umožnit komunikaci, která nezvýhodňuje žádný národ a jeho kulturu. Základní slovní zásoba se z větší části zakládá na latině, řečtině a slovech germánského původu. Gramatika je jednoduchá bez jakýchkoli výjimek, výslovnost je shodná s písemným projevem. Pro mluvnickou byla vzorem jednoduchá anglická gramatika. Esperanto se dá údajně naučit šestkrát snadněji než kterýkoli evropský jazyk. Víte, co znamená v esperantu „Mi amas vin.“? A víte, že muzeum esperanta se nachází vedle čajovny v Ottendorferově domě?

Na Svitavsku se narodil a žil významný literát Karel Píč (1920–1995), jeden z nejvýznamnějších českých esperantistů a uznávaný člen mezinárodní Akademie esperanta.

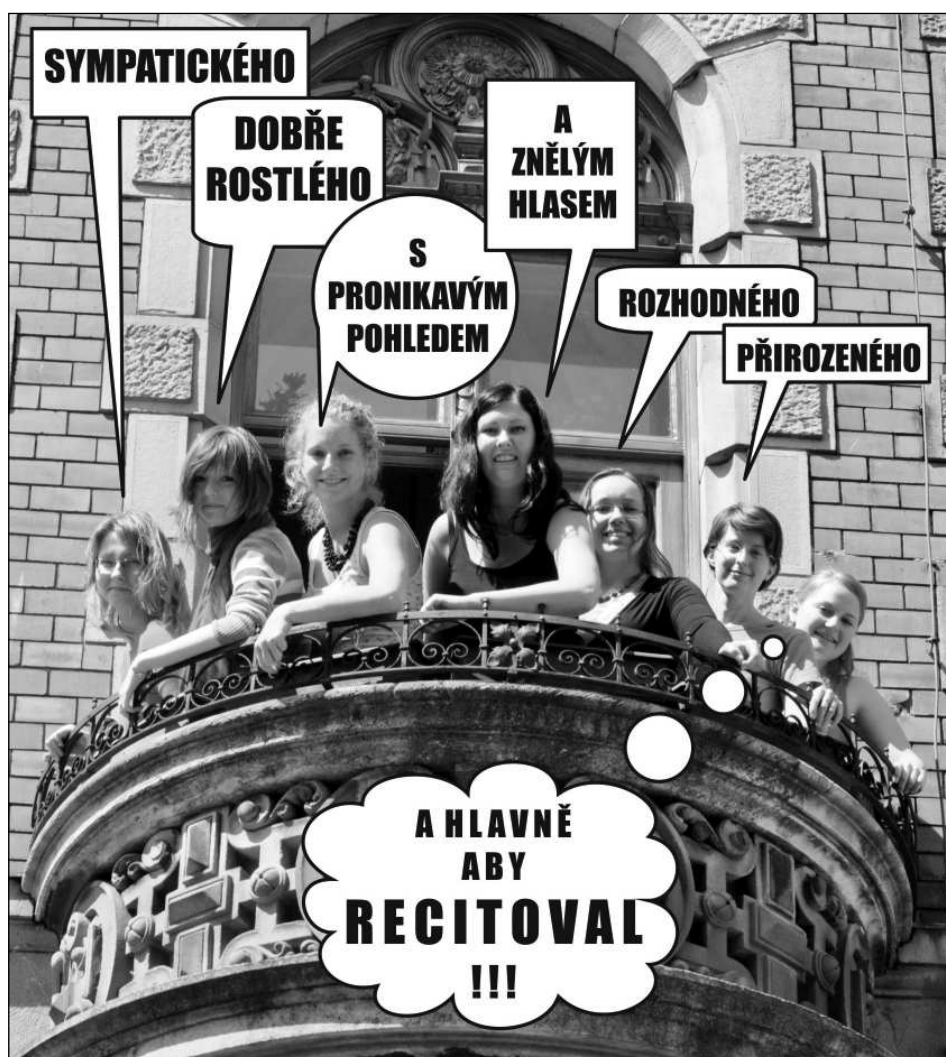
První co dnes ráno jedna z redaktorek zahlédla z okna svého honosného pokoje, byly dvě bílé mužské půlky. Na jiném stejně honosném pokoji se jiná nejmenovaná redaktorka málem stala obětí voyerství místních dělníků. Naštěstí byla pozorná a udržela náskok redakce před dělníky. Uvidíme, jak se zápas bude dále vyvíjet. Jako zákeřný počin je možno posoudit nemístné hlucení sbíječek v blízkosti pokoje, kde se ona redaktorka snažila dospat probdělou noc.

Vojta Maďeryč

SEZNAMTE SE S...

... S LEKTORKAMI DÍLEN PRO RECITÁTORY

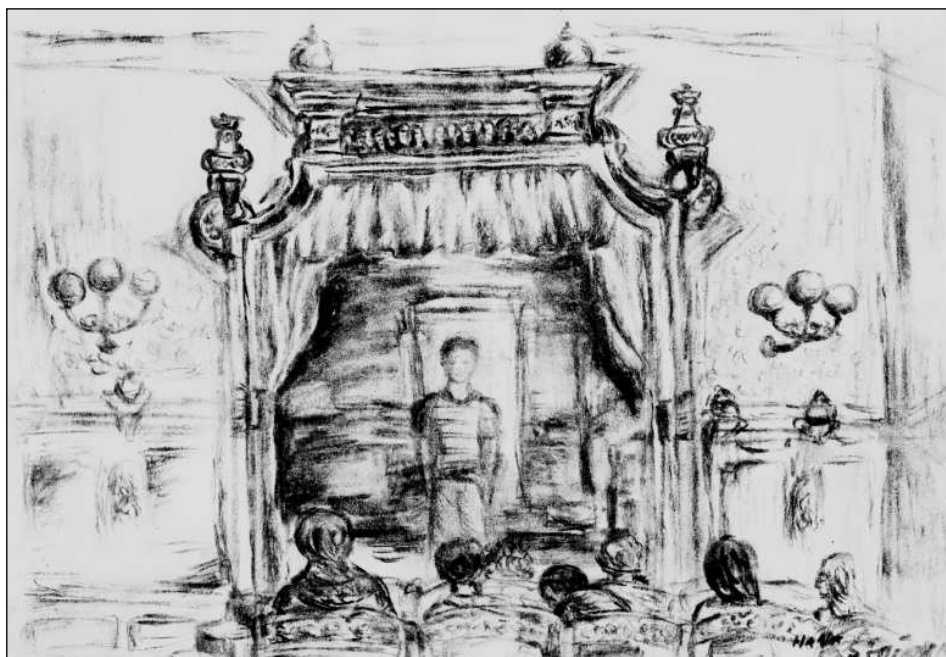
GRÁCIE ČEKAJÍ NA SVÉHO HRDINU V ČERVENÉ KNIHOVNĚ

POSLALI NÁM...

... HANA DRŠTIČKOVÁ ZE SOUBORU BABINEC A JAN

Recituje čtvrtá kategorie

TESÁNO DO KAMENE - MICHAEL ČECHOV

SLOVO TALENT MĚ DĚŠÍ, POKUD SE ŽÁK NECHCE VZDĚLÁVAT ÚPORNOU A HOUŽEVNATOU PRACÍ.

...TO MĚ FAKT DĚŠÍ. HÁZET LOPATOU SE MI ZROVNA NECHCE, ALE VE „FABRICE“ TO TAKY NEBUDE ŽÁDNÁ ZAŠÍVÁRNA!

PODÍVALI JSME SE ZA VÁS...

...DO RESTAURACE U DUCHA

Do restaurace U Ducha se vchází z náměstí. Malé, celkem nenápadné, dveře se otevřou do vnitřního goticky potměšitého prostoru se zvýrazněným hrubým zdívkem klenebních oblouků (možná bývalého mázhausu). První malou „kobkou“ rychle projdeme dál do dalších, už členitějších a novějších, místností. Stěny všech jsou vyzdobeny stylizovanými kresbami duchů užívajících si radosti života v podobě pití vína, kávy, konzumace jídla, jízdy na motocyklu, letu balónem či šnorchlování. Nábytek je prostý, dřevěné stoly, lavice a židle s podsedáky. Selsko-historickou stylizaci ruší snad jen bílé lampičky nad stoly. Projdeme-li místnostmi až na konec, ocitneme se na terase. Zdá se, že je nově zřízena. Vypadá trochu nezabydleně, i když je podél zdi vysázena vinná réva. I tady jsou stoly dřevěné. Stíní je velké zelené slunečníky Staroprámeny. Jídelní lístek je obsažný a psaný trojazyčně, což mírně zhoršuje orientaci v něm. A nabídka? Od zelníčky a uzeného až po speciality a steaky. Cibulačku a hráškový krém tu pořídíte za 26 Kč, pečená martinovaná žebra za 129 Kč, grilované uzené koleno podávané na prkénku za 133 Kč, zmíněnou brokolici za 98 Kč a steaky do 150 Kč. Lákavým moučníkem budou jistě Staročeské lívance s borůvkami za 58 Kč.

K pití pak Staroprámen, víno i voda, v kvalitě a ceně obvyklé. O kávu nemohu, ač kavárenský povaleč, napsat nic, tu jsme už nestihli. Berme to tedy jako výzvu ku čtenářstvu – najde se někdo, kdo kávu U Ducha otestuje za nás?

Iva Dvořáková

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2011

NEDELE 12. ČERVNA

7.00–8.00	snídaně – recitátoři	jídlena SZŠ
8.00–8.30	snídaně – soubory	jídlena SZŠ
8.00–8.45	dílny pro recitátory 2., 3. a 4. kategorie	SZŠ
9.00–12.30	dílny pro děti ze souborů	PZŠ
9.00–13.00	semináře pro dospělé	
	třída A	Fka-aula
	třída B	Fka-učebna 1
	třída C	Fka-knihovna
	třída S	Fka-učebna 2
9.00–11.30	vystoupení recitátorů 2. kategorie	OttD
9.30–11.50	2. blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
	Tak tohle je naše Leni?! , HOP-HOP, ZUŠ Ostrov	Fka-sál
	Hlupáci z Chelmu , Eláhop!, ZUŠ Jižní Město, Praha 4	Fka-sál
	Tři sestry a jeden prsten	Fka-sál
	Babinec a Jan, ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice	
	Pohádka o Červené karkulce , DLS Blechy, Jaroměř	Divadlo Trám
11.30–12.30	oběd – recitátoři	jídlena SZŠ
12.30–13.30	oběd – soubory	jídlena SZŠ
13.00–14.30	beseda lektorského sboru s recitátory 2. kat. a jejich doprovodem	muzeum
	diskusní klub pro doprovod recitátorů 3. a 4. kat.	SZŠ
	dílny pro recitátory 3. a 4. kategorie	SZŠ
15.00–17.25	2. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky DS	
	Tak tohle je naše Leni?! , HOP-HOP, ZUŠ Ostrov	Fka-sál
	Hlupáci z Chelmu , Eláhop!, ZUŠ Jižní Město, Praha 4	Fka-sál
	Tři sestry a jeden prsten	Fka-sál
	Babinec a Jan, ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice	
	Pohádka o Červené karkulce	Divadlo Trám
	DLS Blechy, Jaroměř	
	Pohádka o Červené karkulce , DLS Blechy, Jaroměř	Divadlo Trám
	Hlupáci z Chelmu , Eláhop!, ZUŠ Jižní Město, Praha 4	Fka-sál
	Tři sestry a jeden prsten	Fka-sál
	Babinec a Jan, ZUŠ Uherské Hradiště, pobočka Kunovice	
17.30–18.30	diskusní kluby seminaristů	farní stodola
17.45–18.30	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů	
	vystupujících v 2. bloku	Fka-učebna 3
17.45–19.00	dětský diskusní klub pro děti ze souborů	
	vystupujících v 2. bloku	Fka-aula
	otevřený diskusní klub pro děti	Fka-učebna 2
18.30–19.30	večeře – soubory	jídlena SZŠ
20.00–22.00	host přehlídky – koncert	
	Bratři Ebenové servírují Chlebičky	náměstí

OZNAČENÍ PROSTOR

Fka - Fabrika Svitavy, **OttD** - Ottendorferův dům, **SZŠ** - Střední zdravotnická škola, **muzeum** - budova Městského muzeum, **farní stodola** - stodola svitavské římskokatolické farnosti, **PZŠ** - ZŠ praktická - budova Speciální základní školy

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 2.

Redakce: Iva Dvořáková (šéfredaktorka), Eva Brhelová, Vojtěch Maděryč, Tereza Vyvíjalová, Ivo Mičkal (fotodokumentace), Pavel Kocych (ilustrace, sazba a grafická úprava) a Matěj Kocych, redakční čtyřmožec.

Tisk. DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. patře Fabriky Svitavy. Uzávěrka čísla 2. - 12. 6. 2011 ve 1.30. Vychází 12. 6. 2011 v 11.30. Náklad - 350 ks.